

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevsko št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 250 D, veliki
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem p
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Boj za nadoblast
na Daljnem Vzhodu

Harbin, koncem junija. (A.)

Senzacionalne vest angleškega tiska o bližnji vojni na Daljnem Vzhodu so zopet enkrat prebudile javno zanimanje za razvoj dogodkov v vzhodni Aziji.

Težišče velike svetovne politike se je itak že premaknilo z obrežja Atlantskega oceana na obalo Tihega oceana, kjer se danes križajo interesi vladajočih kontinentov Azije, Evrope in Amerike. Z vprašanjem gospodarske nadoblasti v teh krajih pa je nujno zvezano vprašanje politične in vojaške hegemonije v zapadnem delu Tihega oceana.

Blagovni promet skoraj tretjine vsega zemeljskega prebivalstva se vrši na tem ozemlju in vse to prebivalstvo bi prišlo v neposredno odvisnost od bodočega vladarja tega ozemlja. Ker je Nemčija za desetletja dolgo preveč zapostavljena za notranjo obnovo in skrbjo za reparacijska plačila, Francija pa je za svoje zavezniške veze vso svojo vojaško silo za ohranitev svetovnega miru in nedotakljivost mirovnih pogojev in ker tudi Rusija nima še te sile, da bi neposredno in s močnim učinkom posegla v razplet dogodkov, tedaj je odločitev v rokah Anglije, Japonske in Amerike, odločujočih veseli ob obalah Tihega oceana.

Dočim vodita Amerika in Japonska premočrtno politiko gospodarskega prodiranja v Azijo, zavzema Anglija srednje stališče in koleba kot jezicek na tehtnici med eno in drugo skupino. Washingtonska pomorska konferenca iz leta 1921 je pod pritiskom dominijonov Avstralije in Kanade razdrila staro zvezo med Japonsko in Anglijo. Upliv Japonske je med svetovno vojno in pozneje tako zelo narasel, da sta videli Avstralija in Kanada v tem že nevarnost za svoje interese. Na konferenci štirih velesil si je zato Anglija pridržala pravico proste roke v slučaju vojne na Daljnem Vzhodu. Obenem pa si je s sklicanjem posredovalne konference zagotovila svoje mesto posrednika med Japonsko in Ameriko. Zanimanje je smatrala angleška vlada za koristnejše, če gre proti Japonski, ker so bili angleški interesi v južni Kitajski že preveč ogroženi. Posledica te politike je bila izgradnja močnega pomorskega opornega pristanišča v Singapuru, kar je veljalo Anglijo 10 milijonov funtov (2760 milijonov Din).

Japonska je spoznala nevarnost izolacije in je poslala zato lansko jesen grofa Ušido v posebni misiji v London. Te tedaj se je šepetalo o obnovitvi stare angleško-japonske zveze, toda za enkrat se ni prišlo do tega.

Cela vrsta dogodkov v veliki svetovni politiki pa je potrjevala mnenje, da gre Anglija kljub ugovorom dominijonov za Japonsko proti Ameriki. Če se upošteva, da je poostreitev ameriško-evropske konkurence privedla do premošitve angleško-francoskih nasprotstev in do senzacionalnega angleško-francoskega pomorskega sporazuma, potem je pač zelo verjetno, da so izgubili za Anglijo pomen tudi najmočnejši pomisleki proti zvezi z Japonsko. Tak je bil razvoj dogodkov do Macdonaldove vlade. Če pa se bo v tej smeri nadaljeval, je danes čisto negotovo, ker se pripravljajo pomorski sporazumi med Washingtonom in Londonom. Ali bo to začetek daljših sporazumov v smeri zblizanja z Ameriko, ali pa ostane brez večjih posledic za nadaljnjo politiko Anglije, je danes še negotovo, ker o tem odločajo tudi drugi momenti.

In predvsem Rusija. Glavna tendenca sovjetske azijske politike je bila dosedaj v tem, da so sovjeti povsod in ob vsaki priliki nastopali proti Angliji. Po rusko-japonski vojni sicer Rusija na obrežju Tihega oceana kot pomorska sila nič ne pomeni, tem važnejša pa je njena vloga na azijskem kontinentu. Zadnji dogodki v centralni Aziji in vedno pogostejši nemiri v Indiji kažejo jasno na sovjetski izvor. Obenem se vidi, kako sovjeti vedno bolj izrabljajo probujajoči se nacionalizem azijskih narodov za svojo proti angleško politiko. Poleg tega po morejo sovjeti tudi vojaško zelo nevarno poseči v razvoj dogodkov, vsaj slabo organizirana obramba Mandžurije ni preresna zapreka.

Naravno je, če skušajo Združene države Sev. Amerike zagotoviti sebi pomoč Rusije in ustvariti tako protiutež proti angleško-japonski zvezi. To tem bolj, ker bi tudi po sporazumu v pomorskem oboroževanju bila pomorska premoč Anglije in Japonske v Tihem oceanu evidentna in bi njih zveza obenem še ogrožala ameriško atlantsko obrežje. Če bi se pa posrečilo Ameriki, da bi s pomočjo Rusije zaposlila Anglijo v Indiji, Japonsko pa odcepala od azijskega ozemlja, ki ji daje potrebne sirovine, potem bi dobila Amerika zopet prostost akcije.

Nastopna avdijenca
italijanskega vatikanskega poslanika

Rim, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Danes se je po predpisanem ceremonijelu izvršila izročitev poverljivih listin prvega italijanskega poslanika pri Vatikanu. Poslanik De Vecchi je trikrat pokleknil pred papežem in prečital potem svoj nagovor, v katerem je navedel, da se smatra srečnega, da ima kot prvi poslanik Italije, združene v veri, svojih teritorialnih mejah in nacionalnem duhu, zastopati Italijo pred stolico sv. Petra. Italija bo pogodbo izvrševala v katoliškem duhu. Prosil je papeža za apostolski blagoslov za dinastijo in Italijo. Papež je odgovoril in izrekel zagotovilo, da bo

srečnemu začetku sledilo srečno dokončanje. Zagotovil je poslaniku svojo podporo in mu podelil apostolski blagoslov. Poslanik je nato spremljal papeža v njegovo privatno knjižnico, kjer sta ostala tričetrt ure. Potem je De Vecchi obiskal državnega tajnika kardinala »Marrina, nato pa je šel v cerkev sv. Petra, kjer je pred oltarjem sv. Petra opravil pobožnost, ki je predpisana za zastopnike katoliških držav. Kralj je podelil De Vecchiju veliki kordon reda sv. Mavricija. Popoldne je kardinal Gasparri vrnil obisk poslaniku v njegovi poslaniški palači.

Reorganizacija izseljenške službe

Zagreb, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Radi naše izseljenške politike in izseljenške službe je bilo v naši javnosti že mnogo pritožb. Listi so poročali v zadnjem času, da se ministrstvo za socialno politiko odločilo, da revidira ne samo našo izseljenško službo vobče, ampak tudi vso organizacijo, da bo spremenjeno tudi izseljenško osebje, oziroma postavljeno na potrebna mesta novo. Glede izseljenškega komisarijata v Zagrebu imamo podatke, da je treba izseljenško službo organizirati, zlasti v Ameriki pa razonizirati in postaviti mnogo novih moči, ozi-

roma regionalizirati področje posameznih. Zato se je na podlagi dobljenih poročil, zlasti iz Amerike, ministrstvu za socialno, politiko stavl predlog, kako naj se izvrši reorganizacija, katere osebe naj se predlagajo na nova mesta. Izseljenški komisarijat je v zvezi z ministrstvom za socialno politiko, bo zaslišal tudi zasebna društva, ki se bavijo z izseljenštvom. Kakor se čuje iz krogov izseljenškega komisarijata, bo v kratkem izšla nova naredba o organizaciji izseljenstva in nov ukaz o postavitvi izseljenških komisarjev oziroma drugih funkcionarjev.

Katoliki v Belgradu

Belgrad, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Tu se je danes vršila prva dekanjska konferenca, odkar obstoja belgrajska nadškofija, ki je razdeljena na dva dekanata. Na konferenci so bili navzoči vsi župniki, kaplani in kateheti. Glavni predmet konference je bil verouk v šoli in vprašanje, kako dobiti zadostno število katehetov. V belgrajski diaspori in v območju belgrajske nadškofije število katoliških otrok stalno narašča ne samo od strani uradništva, ampak tudi od strani delavstva in obrtništva. Ugotovilo se je, da je katehetov odločno premalo. Belgrad ima nad 1000 ljudskošolskih otrok katoliške veroizpovedi. Za vse ljudske šole je nastavljen samo en katehet. Prav tako je nad 400 katoliških otrok v srednjih šolah. Tudi za te je nastavljen samo en katehet.

Druga glavna točka konference je bila razprava o vprašanju vzgoje teh otrok, v vprašanju katehizma in molitvenika. Vzgojno vprašanje je važno, ker se morajo katoliški otroci udeleževati radi manjšinskega stališča prireditve tudi drugih veroizpovedi, kar je zanje v gotovem oziru brez dvoma kvarno.

Spremembe v zagrebškem gledališču

Zagreb, 25. junija. (Tel. »Slov.«) Kakor se je zvedelo s poučene strani, je pričakovati velikih sprememb pri zagrebškem narodnem gledališču. V prvi vrsti bi imel oditi upravnik gledališča Treščec. Na njegovo mesto bi imel priti Branko Šenoa, bivši šef umetniškega oddelka v prosvetnem ministrstvu. Razen tega bi imel biti imenovan za intendanta dr. Krenedić, umetniški referent zagrebških »Novosti«, in dr. Spevec. Za ravnatelja drame bi imel priti Branko Livadić, vodja igralske šole, za ravnatelja opere Mirko Polić ali Baranović. Po teh informacijah, ki so iz povsem verodostojnega vira, bi imela vsa današnja uprava zapustiti svoja mesta. — Objektivni krogi, ki podrobno poznajo delovanje zagrebškega gledališča, so mnenja, da bi taka splošna sprememba ne bila v korist zagrebškega gledališča.

Vse to pa dokazuje, da so postali evropski problemi za določitev velike svetovne politike že silno malo važni. Kar se dogaja v Evropi, to je le malo važna kulisa, ki naj skrje, kar se pripravljajo za našim hrbtom v svetovni politiki in kar bo odločilno vplivalo na ves nadaljnji razvoj narodov.

S tega stališča pa je tudi presojati Macdonaldov sklep, da obnovi stike z Rusijo in da sklene z njo celo trgovinsko pogodbo. Ali bo pomorski sporazum z Ameriko zagotovil angleške interese na najpomembnejšem trgu za svetovno trgovino, ali pa bo sporazum z Rusijo dal te garancije.

Težišče vse velike politike je na Tihem oceanu in Evropa je postala bojišče samo drugovrstne važnosti.

Zakon o civilnopravnem postopanju

Belgrad, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Ožji odbor vrhovnega zakonodajnega sveta, ki izdeluje zakonski načrt o civilnopravnem postopanju, je tudi med binkoštnimi prazniki nadaljeval svoje delo. Danes je prešel na najtežjo snov, na določbo o pravnih lekih. Ker v naši državi tozadevno veljajo različne določbe, bodo razprave trajale najbrž delj časa, kakor se je prvotno mislilo. Vrhovni zakonodajni svet naj bi se bil po prvotnem načrtu sestel 25. junija. Ker pa so na seji ožjega odbora izjavili, da je nemogoče do tega termina izdelati načrt in podrobno poročilo, se je sestanek plenuma odložil na 1. julija, če bo ožji odbor do petka gotov, ker rabi najmanj dva dni za sestavo poročila.

Kakor smo zvedeli, se glavni načrt dosega v bistvu naslanja na civilni pravdni red, sedaj veljajoč v Sloveniji, ki je v zunanjem svetu bil priznan kot eden izmed najmodernejših. Radi tega slovenskim parvnikom novi civilni pravdni red ne bo delal posebnih težav. Poleg nove izdaje se bo izdala priročna izdaja, v kateri bodo navedene samo razlike med starim in novim civilnim pravdnim redom.

Imenovanje

Belgrad, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Iz gradbene ministrstva je izšel ukaz o postavitvi načelnikov na mesto bivših gradbenih ravnateljev, ki so sedaj gradbene uprave. V Ljubljani ostane ing. Krajc v I. 3. Prav tako je izdalo o postavitvi načelnikov poštne, telefonske in brzojavne uprave. V Ljubljani ostane Alojzij Gregorič v I. 3.

Potovanje ministra Savkovića

Belgrad, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Gradbeni minister ing. Savković potuje po južni Srbiji in si ogleduje tamošnje gradbene naprave. Pregledal je proge Kragujevac—Kraljevo—Raška. Dalje je pregledal začeto progo Topola—Kragujevac—Kraljevo. Povsod je nadzoroval dela. V razgovoru je poudarjal, da morajo podjetniki brezpogojno paziti na to, da bodo proge dokončane v dogovorjenem terminu. Na mnogih krajih je minister inspiciiral državne in samoupravne ceste. Ponekod je naletel na cestarje, ki niso bili na svojih mestih in jih je takoj odpustil iz službe.

Nevihte po celi državi

Split, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Nad Splitom je danes divjal strašen vihar z bliskanjem in gromenjem. Strela je udarila v mestni vodovod Kopilino. Uničila je vse naprave, tako da je del mesta ostal brez vode.

Zagreb, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Po vsej Hrvatski je danes divjala strašna nevihta s hudimi nalivi. Temperatura se je zelo znižala. V Gorskem kotaru je ponekod celo zapadel sneg.

Strašna nevihta je divjala danes okrog 6 nad Belgradom.

Romunska kraljica
na Bledu

Bled, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je sem prispela romunska kraljica Marija s princezino Ileano in spremstvom. Visoki gosti ostanejo na Bledu dalje časa.

Svetovaclavske svečanosti
v Jugoslaviji

Belgrad, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Radi svetovaclavskih svečanosti, ki jih bodo Čehoslovaki proslavili v naši državi v septembru, organizirajo Čehi veliko akcijo, da bi vsi Čehoslovaki, ki prebivajo v Jugoslaviji, proslavili ta dan kot velik zgodovinski državni čehoslovakiški praznik. V Zagrebu se je izvolil osrednji odbor, ki bo izvršil glavne priprave. Vsem konzulatom države se bodo izdala posebna navodila. Čehoslovakiško poslaništvo v Belgradu bo te dni priredilo veliko recepcijo, na katero bodo pozvani vsi člani vlade in vse količnejše pomembne ustanove in organizacije, obenem pa odlični zasebniki. Glede proslave v Pragi, ki se prične prihodnji teden, je omeniti, da potuje iz Belgrada na te prireditve 20 oseb.

Neresnične vesti

Belgrad, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Radi vesti, ki so jih razširile bolgarske časnikarske agencije in katerim so nasledili tudi nekateri inozemski listi, se je izdalo to-le uradno poročilo: »Bolgarska agencija in nekateri inozemski listi trdijo, da so naše oblasti zaprle preko 600 Bolgarov. Ta številka se odločno demantira. Naše oblasti so zaprle vsega skupaj samo 9 oseb, ker se je ugotovilo, da so bile v zvezi z ilegalno bolgarsko organizacijo.

Dobra letina

Belgrad, 25. junija. (Tel. »Slov.«) Kmetijsko ministrstvo bo jutri objavilo stanje žetve. Po poročilih, ki jih je dobil statistični urad iz posameznih oblasti, se trdi, da bo letošnja letina ena izmed najboljših, vsaj kar se tiče kvantitativne strani. V Banatu se je žetev že pričela. Žetev ječmena gre h kraju. Okrog Sombora in Subotice žanjejo pšenico. Rž, pšenica, ječmen: Stanje je v celi državi prav dobro. Ponekod v Južni Srbiji celo odlično. Zlasti v bitoljskem in valjevskem okrožju. — Koruza: V celi državi kaže zelo dobro. Ponekod so neugodno vplivale vremenske neizmere. Kvantitativno bo vsa žetev zelo dobra. Kvalitativno pa bo morda malo trpela. Poudariti je, da je bilo letos dosti solca in dosti dežja. Suše nismo letos skoroda ne poznali.

Za gimnazijo v Kočevju

Belgrad, 25. junija. (Tel. »Slov.«) Deputacija iz Kočevja je prišla v Belgrad. Tvorijo jo župan Lončar, tiskarnar Pavliček kot zastopnik Nemcev, davčni upravitelj Štolf in pa profesor Uršič. — Najprej se je deputacija zglasila pri prometnem ministru dr. Korošcu. Predložila mu je spomenico, v kateri kočevski okraj prosi, naj ob priliki redukcije srednješolskega zakona zastavi vse sile, da iz narodnih in narodnogospodarskih ozirov ostane v Kočevju popolna gimnazija. Minister dr. Korošec je delegaciji obljubil, da bo zastavil vse sile, da ostane kočevska gimnazija v celoti ohranjena.

Deputacija se je zglasila pri maršalstvu dvora. Vpisala se je v knjigo in izročila maršalatu dvora spomenico s prošnjo, naj jo predloži na najvišje mesto.

Deputacija se je tudi zglasila pri prosvetnem ministru Boži Maksimoviču in mu predložila isto spomenico. Prosvetni minister je dejal, da so prišli ravno ob pravem času, ko se proučuje vprašanje števila srednjih šol ne samo v Sloveniji, ampak v celi državi. Odločitev glede končnega števila gimnazij še ni padla. Obljubil je, da bo vprašanje proučil.

Posojilo zagrebške občine

Zagreb, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Zagrebške banke so ponudile zagrebški občini 600.000 dolarjev posojila. Občina rabi to posojilo za dograditev nekaterih del. Modalitete tega posojila še niso urejene. Vendar se zdi, da se bo posojilo laško kmalu emitiralo po Mestni hranilnici.

Zagreb, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Samomrilec Ulčar, se zdi, da se je vrغل pod vlak radi nesrečne ljubezni. Njegov oče mu ni dovolil, da bi se poročil z izvoljenko Tonko Jan.

Oboroževanje Avstrije

Francoski zunanji minister Briand je kot predsednik ambadorske konference obvestil tajništvo Društva narodov o ukinitvi vojaške kontrole v Avstriji. Pri tej priliki pa je Društvo narodov opozorilo na nezakonito oboroževanje Avstrije in na nedovoljeno povečevanje njene vojaške sile.

Briand pravi, da je konferenca ambasadorjev sklenila, da se pred določenim rokom ukine vojaško kontrolo v Avstriji, da pa ta njihovega sklepa ne sme ceniti, kar se najbolj vidi iz poslednjih poročil zaveznih kontrolnih organov v Avstriji. V svojem poročilu ti organi javljajo:

1. Tovarne v Avstriji se nahajajo danes v takem stanju, da bi v slučaju potrebe v roku 6 do 9 mesecev mogle biti usposobljene za vojno industrijo.

2. Obstaja nevarnost, da se zmanjšani kontingent avstrijske vojske preivori v kader-sko vojsko, ki bi obsegala razna vojaško zelo dobro organizirana udruženja v Avstriji, ki bi na ta način dobila armado 200 do 300.000 dobro izvežbanih vojakov.

3. Velika nevarnost obstoja tudi v obstoju zvezi med avstrijskim in nemškim generalnim štabom. To tajno sodelovanje med nemškim in avstrijskim generalnim štabom je dosedaj imelo sledeče rezultate: Vzpostavljena je izmenjava častnikov med Nemčijo in Avstrijo; Avstrija je uvedla nemško uniformo; napravljen je načrt za izenačenje službenih predpisov, obenem se tudi pripravlja reorganizacija avstrijskega generalnega štaba po vzorcu nemškega.

Konečno se v poročilu govori, da je Dunaj središče tajne trgovine z orožjem.

Opozarjajoč na vse to Društvo narodov, Briand že sedaj dela za vse to odgovorno avstrijsko vladu in priporoča Društvo narodov, da iz tega poročila izvaja vse potrebne sklepe.

Vlada za Heimwehr

Dunaj, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Pravosodni minister dr. Slama je danes na nekem shodu imel govor o Heimwehrih. Navajal je, da je ta pokret po njegovem mnenju ljudski pokret, ki je nastal iz ideje, da je državna ekskuktiva preslaba, da bi mogla sama vzdrževati mir in red in zagotoviti miren razvoj države in gospodarstva. Dokler je to cilj heimwehrovskega pokreta in dokler vidi Heimwehr svojo prvo nalogo v podpiranju državne avtoritete, ne more biti govora o tem, da bi se vlada postavila proti Heimwehru.

Načrt Primo de River

»V pariškem »Excelsior«-u je izšla zanimiva izjava španskega diktatorja Primo de River. V njej pravi, da bo že koncem tega meseca sklical parlament, da ga obvesti o načrtu nove ustave.

Po tej ustavi bi zopet priznana splošna volilna pravica vsem državljanom, tudi ženam. Ena tretjina članov novega parlamenta bi imenovana od vlade, druga tretjina izvoljena od volivcev in tretjina od gospodarskih ustanov. Ta parlament bo imel zakonodajno moč, pač pa nobene izvršne. Ta ostane pridržana edinole vladi. Senata ne bo, zato pa se bo ustanovil poseben kronski svet, ki bo imenoval ministre. Niti kronski svet niti ministri ne bodo odvisni in odgovorni parlamentu. Skupščina bo imela 404 člane. Pravica interpeliranja bo znatno omejena. Nova ustava bi stopila v veljavo leta 1931.

Konečno se je Primo de Rivera izjavil za močno mednarodno milico, ki naj bi bila v službi Društva narodov.

Dr. Beneš o uplivu

Amerike

V razgovoru s praškim zastopnikom United Press je govoril dr. Beneš o reparacijskem vprašanju, nemško-francoskih odnošajih in je nato povdaril potrebo sodelovanja evropskih narodov, ki je potrebno zlasti vsled upliva Amerike. Nato je nadaljeval:

Vedno večja postaja nevarnost gospodarske odvisnosti Evrope od Amerike. Naravno je, če postaja med evropskimi državami polagoma stremiljenje po združevanju, da ustavijo nadaljnje prodiranje ameriškega gospodarskega upliva na Evropo. Amerika je igrala pri obnovitvi Evrope, zlasti v prvih povojnih letih, odlično vlogo in je omogočila mnogim evropskim državam, da so prestale najtežje čase. Mnenja pa sem, da je vloga Amerike že prekoračila svoj višek. Vse kaže, da postajajo sedaj nekatere evropske države vsled finančne gospodarske in poslovne odvisnosti Evrope od Amerike bolj rezervirane. Samoposebi razumljivo je, da postaja stremiljenje po evropskem gospodarskem sporazumu vedno bolj viden pojav kot sredstvo proti prevelikemu finančnemu in gospodarskemu vplivu Združenih držav Sev. Amerike.

Gospodarska moč Združenih držav je faktor, ki bo prisilil evropske države, da se gospodarsko približajo in da zmanjšajo vse ovire, ki ovirajo njih medsebojne odnose. In k tem oviram prištevam tudi visoke zaščitne carine.

Dunajska vremenska napoved: Izpremenljivo vreme, zelo oblačno, od časa do časa nekoliko padavin.

Pred mednarodno diplomatsko konferenco

Angleška vlada zahteva, da se konferenca vrši v Londonu

Pariz, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Po oficijoznih časnikarskih vesteh se je francoska vlada sedaj odločila, da takoj povzame inicijativo, da se pospešijo priprave za sklicanje mednarodne vladne konference. Briand bo že na današnji seji ministrskega sveta predložil besedilo note, ki naj se pošlje udeleženi vladam in ki v najvišji meri vpoštevata rezultate pogajanj med Briandom in Stresemannom. Začrtal se bo program za konferenco in ponovno izrazila želja, da bi se konferenca sestala čimprej. »Matin« izjavlja, da bi logično mogel samo Paris priti v poštev kot kraj konference, ker je Francija največji udeleženec pri reparacijah in glavni interesent za izpraznitev Porenja, vendar pa bi bilo bolje, da bi se konferenca, ki bo tolikega pomena, kakor Locarno, vršila v politično neskaljeni atmosferi kakne nevtralne države, radi česar bi se morala odkloniti tudi Macdonaldova želja glede Londona kot kraja konference.

Berlin, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Iz Londona

prihaja vest, ki se tukaj potrjuje, da je angleška vlada sporočila v Berlin in Pariz, da polaga odločilno važnost na to, da se politična vladna konferenca skliče v Londonu. Ker je Macdonald še le kratek čas na vladi, bi bilo neoportuno, če bi Macdonald bil dalj časa odsoten iz Londona. Nemška vlada je pripravljena, pristati na London kot kraj konference, in bo o tem obvestila angleško vladu. Če bo Pariz na to pristal, bo Macdonald razposlal vabila za londonsko konferenco za sredo julija.

Pariz, 25. junija. (Tel. »Slov.«) Govor dr. Stresemanna v nemškem državnem zboru se ocenjuje kot velik osebni uspeh, izzval pa je le slaboten odmev. Naglašal se v glavnem načelni pristane k Youngovemu načrtu. »L'Oeuvre« imenuje dr. Stresemanna realista radi izjave, da nemški reparacijski dolg ne izvira iz dejstva, da je Nemčija kriva vojne, temveč iz dejstva, da je Nemčija bila poražena. Radikalna »Republique« poudarja, da ves svet želi, da bi se vojna popolnoma likvidirala.

Vzroki našega siromaštva

Filip Uratnik

(Tajnik Delavske zbornice v Ljubljani.)

Vi ste otvorili anketo o »vzrokih velike siromaščine slovenskega naroda« in pravite v tozadevnem razpisu:

— Fakt je, da v Sloveniji največ zaslužijo tuji, naš domači narod pa komaj živi. Vzroki so materialni in moralni, pa tudi naše šolstvo utegne biti krivo, ker producira veliko inteligentnega proletariata, a gotovo premalo delavstva in podjetnih ljudi.

Ker je v trditvi, da je duh tisti, ki vse oživlja, vsaj pol resnice, se bom dotaknil najprej zadnjega dela dispozicije, ki ste jo podali v razpisu.

Nesporno je, da je bila usmerjena miselnost slovenske inteligence v predvojni dobi v vse smeri, samo ne v gospodarsko smer in da se zadnja leta to le polagoma boljša. Zato je manjkalo in manjka slovenski delovni sili gospodarskega vodstva.

To neugodno dejstvo ima nešteto različnih vzrokov. Brez dvoma je eden važnih vzrokov v tem, da gre velika večina naše inteligence čez šole, ki posvečajo materialni kulturi premalo pažnje. Taka inteligenca o gospodarskih vprašanjih ne razmišlja in v tem pogledu ni inteligenca. Po mojem mnenju je celo pomankanje nujno potrebne splošne izobrazbe, če človek ne zna prečitati najenostavnejšega računskega zaključka. — Tega defekta ne morejo odtehtati lepi citati iz klasikov, združeni z omalovaževanjem materialne kulture, ki ostaja vključ vsemu temelj, na katerem mora vsa višja kultura sloneti. Gospod dvorni svetnik Šuklje, ki svetuje, naj bi se polovico kranjskih gimnazij zaprilo, ima prav. On in jaz pa vema, da se to ne bo zgodilo. Tudi mislim, da je treba začeti s tem, da ne bo vse sililo v gimnazije, to se pravi s preobrazanjem miselnosti naše inteligence v tem pravem, da družabne veljave ne dajejo samo fakultete in diplome in da gospodarski in tudi delavski poklici niso manjvredni poklici.

Tu mora izvršiti svojo nalogo drug izraz in tvorilec našega javnega mnenja, naše časopisje. V tem oziru se da zaznamovati po vojni pri nas velik napredek. V naših predvojni vodilnih dnevnikih boste našli težko najenostavnejše borzno poročilo. Po vojni pa imamo v naših časopisih že lepe gospodarske preglede, ki so obenem izraz in solvorilec nove miselnosti, ki se med nami poraja.

Dejal sem zgoraj, da je v stavku, da je duh tisti, ki oživlja, pol resnice. Sedaj moram posebej poudariti, da le pol resnice. Ko dobimo kader ljudi, ki bodo o gospodarskih in socialnih vprašanjih razmišljali, se bomo šele prav zavedli objektivnih vzrokov, ki povzročajo, da je stanje naše materialne kulture nizko. Šele iz tega more vzrasti volja, da se te ovire po možnosti odstranjujejo.

Prvo dejstvo, s katerim moramo računati je to, da nas je veliko in da imamo malo plodne zemlje. Kot poljedelska pokrajina je Slovenija goste naseljena in intenzivno kultivirana. Ne bomo rekli, da tu napredek ni mogoč: zlasti bi lahko dala melioracija in boljša izraba travnikov ali pretvorjenje travnikov v njive še lepe rezultate. Vendar je kak ameriški razvoj v našem poljedelstvu nemogoč. Predaleč segajoča racionalizacija bi morala imeti, tudi če bi bila izvedljiva, za nujno posledico znatno zmanjšanje števila našega poljedelskega prebivalstva. To bi nas postavilo pred težak problem, kam s preostalim prebivalstvom. — Ta problem bi povzročil vsaj za prehodno dobo silne težave, a je lahko pod gotovimi pogoji tudi trajno nerešljiv.

Posebno poglavje v poljedelstvu so naši vinogradi. V mnogih krajih Slovenije je lahko prebivalstvo samo radi vinogradov tako goste naseljeno, kakor je. Če bi rešil kdo težko vprašanje, kako dati našemu gospodarstvu na tem arealu na drug način pol milijarde, — bi rešil eno najtežjih poglavij našega narodnega gospodarstva. Tudi moralno bi več koristil kot pol propagande proti alkoholu in nemoralu.

Glede naših gozdov, ki tvorijo polovico naše proizvodne površine, je treba ponovno povedati, da so do dobre tretjine v lasti onih,

ki so Slovenijo pred tisoč leti vojaško osvojili. To je ostalo tudi po vojni tako. Gozdno veleposredstvo je pri tem tisti faktor, ki daje v Sloveniji glavni temelj za akumulacijo kapitala. Znana stvar pa je, da živi tisti, ki ima kapital, vedno boljše, kakor tisti, ki ga nima. Naša rudarska in industrijska podjetja, dajejo kapitalu največkrat večji tribut, kakor delu. Če se zbira v Sloveniji že prvotni, domo zbrani kapital v rokah tujecev, pač ni nemanj, da pri nas tuji dobro žive, med tem ko domačini komaj životarijo.

Nova industrija, ki se pri nas ustanavlja, se ustanavlja pri tem še v veliki meri z importiranim inozemskim kapitalom. Tu velja še v večji meri isto.

Naša država dosedaj ni mnogo storila, da bi pospeševala zbiranje kapitala v domačih rokah. Če bi zaščitila delavstvo v naših tekstilnih tovarnah in drugih tujih podjetjih, bi ostal velik del kapitala, ki se izteka iz našega revnega narodnega gospodarstva v tujino v obliki prekomernih dividend, našim ljudem. Če bi se zaščitila delovna sila vsaj za slučaj starosti in onemoglosti, bi bili podani mogoči temelji za akumulacijo kapitala v domačih rokah. Predno pa bo naša državna politika taka, da bo zahtevala kot protiuslugo za milijonska sredstva, ki jih poklanja država v obliki carinske zaščite tujemu kapitalu, da ostane sorazmeren del dohodkov v rokah naših ljudi, se bodo morali iztrebiti vsaj tako neverjetni in strašni izrastki, kakor je ta, da se izroča par tujim sladkornim tovarnam na leto po par sto milijonov iz javnih sredstev zbranega denarja. Tako vprav kolonialno izkoriščanje je mogoče le pri narodu, katerega inteligenca se za gospodarske in socialne probleme ne briga.

S tem smo se dotaknili velikega vprašanja industrializacije Slovenije. Na industrijo, ki more večati neomejeno svojo produkcijo, se gleda upravičeno kot na sredstvo za večji gospodarski razmah Slovenije. — Le da si predstavljamo industrializacijo navadno prelahko. Industrija lahko sicer neomejeno večja produkcijo, večanje potrošnje pa je omejeno po razmahu poljedelstva in po potrošnji. Velika naloga bi bila na tem polju rešena, ako bi izdelovala naša industrija za domači trg vse oblačilne potrebščine. Zlasti če bi se našle v to svrhu tudi nove surovine, ki bi se pridelovale doma. Tu bi imela industrija trg in konsum doma.

Drugače pa se pravi industrializirati Slovenijo toliko, kakor boriti se s premočnimi konkurenti na svetovnih tržiščih za surovine predelavati te surovine doma in boriti se z istimi konkurenti za odjem na svetovnih tržiščih. To so trda pota, ki vodijo do večje produkcije in do večjega blagostanja naših ljudi potem industrializacije. Ne pravimo, naj pogumni in spretni vkljub temu ne stopajo na plan, pravimo pa, da se morajo zavedati, da gredo na težko pot.

Mnogo kritičnih pojavov povojne dobe izvira iz rastočega nesorazmerja med številom prebivalstva in sredstvi za gospodarstvo. Po mojem računu je bilo v Sloveniji leta 1920. nad 40.000 odraslih ljudi več, kakor pred vojno. Nevarnost je, da se bo to število še povečalo. Tako stanje zahteva resne pažnje najbolj sil. Nujna potreba je, da bi živeli pri takih razmerah vsi skromneje, kakor prej. S tem pa se težko kdo spoprijazni. Zato zabavljamo vsi čez razmere in čez gospodarsko krizo in krize. Med vsemi rešitvami, ki so v takih razmerah mogoče, je najslabša ta, ki dovoljuje, da se pri splošnem pomanjkanju eden po mili volji razširi, drugi pa ogrozi v svoji eksistenci. Tak pa je bil pri nas ves čas kurz državne gospodarske politike. Tisti, ki morajo pri takih razmerah najbolj zrasti, so oni, ki so pri nas gospodarsko že tako najtežji. Med temi zavzemajo, kot smo rekli, odlično mesto predstavniki tujega kapitala.

Vem, da brez tujega kapitala, brez internacionalnih vezi industrije ni industrializacije, ne gospodarskega razmaha, ne večjega blagostanja Slovenije. Vkljub temu pa ni nujno potrebno, da se slejkoprej predstavniki tega kapitala v tej meri podpirajo in favorizirajo, da je resnična pesnikova beseda: de tujcem sreče svit se v Kranji žari.

Otvoritev angleškega parlamenta

London, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne se je angleška poslanska zbornica prvič sestala po srednjeveškem ceremonijelu. Pred izvolitvijo »govornika«, t. j. predsednika, je stopil Baldwin k Macdonaldu, mu stisnil roko in ob živahnem odobravanju vseh strank čestital k uspehu pri volitvah. Nato je vstal zapisnikar zbornice, ki je stalen uradnik in se briga za funkcije starostnega predsednika ter označil kot takega nekega socialističnega poslanca, ki je v kratkem govoru predlagal, da se za »govornika« t. j. predsednika zopet izvoli prejšnji konservativni govornik kapitan Fitzroy. Nato se je poslanska zbornica odgodila v svrhu, da se med tem obvesti kralj o izvolitvi, ki ima to izvolitev potrditi. Jutri, v sredo dopoldne bo novi govornik v zgornji zbornici sporočil kraljevo potrdilo. Nato bo šel v poslansko zbornico in kot prvi poslanec nove zbornice prisegel. V sredo in četrtek bo potem govornik zapisregel ostale poslance, potem ko bodo potrjeni njihovi mandati. Prestolni govor, katerega besedilo še vedno ni definitivno sestavljeno, bo v torek, dne 2. junija prečital v zgornji zbornici lord kancler v zastopstvu kralja, nakar se bo začela štiridnevna adretna debata.

Amnestija alzaških avtonomistov

Pariz, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Na predlog Poincarreja je danes sklenil francoski ministrski svet, da bo takoj zahteval v poslanski zbornici amnestijo za vse Alzačane, ki so bili v zvezi z avtonomističnim pokretom obsojeni. To je brez dvoma v zvezi s procesom v Becanconu, kjer je bil alzaški avtonomist dr. Roos oproščen od obtožbe radi kompote proti državi. Amnestija bo predvsem prišla v dobro obema obsojencema v colmarskem procesu Rücklinu in Ressleru, ki sta bila lansko leto v Alzaciji izvoljena v parlament, pa se je njun mandat na predlog vlade razveljavil.

Neznana usoda aretiranih študentov

Kovno, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Govori se, da je litovska policija izsledila tudi atentatorja na Voldemarasa studenta Bulota, ki se je skrival v gozdovih blizu mesta Furbarkasa. Kot zadnjega atentatorja išče sedaj še studenta Gudelis. O usodi onih 14 študentov, ki so bili pred petimi tedni aretirani radi udeležbe pri atentatu, ni nič znanega in se nekateri bojijo zanje. Takoj po njihovi aretaciji je vlada objavila, da pridejo pred preko sodišče, potem pa se ni nič več javilo, kaj je bilo z njimi.

Mir na Kitajskem

London, 25. junija. (Tel. »Slov.«) Nankinska vlada je izplačala 1.500.000 dolarjev četam Kuominčunga, generalu Fengu pa dala na razpolago denar, da zapusti Kitajsko. Feng je že zapustil svoje čete in potuje proti obali. Čengkajšek bo prej z njim še določil ukrepe o bodočnosti Kuominčungskih čet. S tem se smatra, da je končno pričakovati miru na Kitajskem.

Sovjetski poslanik v Londonu

Moskva, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Čuje se, da se v Moskvi že bavijo z vprašanjem, kako naj se na novo izpopolni mesto diplomatskega zastopnika v Londonu. Za to mesto bi prišel v poštev Tomski, dosedanjí voditelj strokovnih organizacij, pristaš desničarske opozicije, ki ga je Stalin odstavljal, enako pa tudi Sokolnikov, bivši sovjetski delegat v Genovi, ki je bil nazadnje voditelj sindikata za nafto. Ponovno se čuje, da bodo zopet sprejeti v stranko razni pristaši Trockega, posebno Raček in Preobraženski, če se prej slovesno odpovesta Trockemu.

Usoda španskih letalcev

London, 25. junija. (Tel. »Slov.«) Ameriški parnik »Buffalo Bridge« poroča, da je v nedeljo jutraj ob 4.1400 milj vzhodno od New Yorka in 540 milj jugovzhodno od rta Race slišal v zraku šumenje, ki je morda prihajalo od izginulega španskega letala. Če je to res, potem se letalo sploh ni ustavilo na Azorskih otokih, temveč je direktno letelo v Ameriko.

Vstaja v Širaku

London, 25. junija. (Tel. »Slov.«) Iz Teherana se poroča, da je izbruhnila vstaja v Širaku. Med vladnimi četami in vstaki se vršijo ljuti boji.

Bratomorilec pred sodiščem

Berlin, 25. jun. (Tel. »Slov.«) Pred berlinskim porotnim sodiščem se je začela danes razprava proti 16 letnemu Manase Friedländerju radi uboja njegovega brata Waldemarja in prijatelja Tiberija Höldeja. Med dečki je nastal prepir, ker sta Waldemar in Tiber prevrnila neke muzikalne note. Manase je takoj zagrabil revolver in z dvema streloma ubil brata Waldemarja, potem pa še prijatelja Tiberija, nakar se je takoj sam prijavil policiji. Po mnenju strokovnjakov je obtoženec Manase za svoje dejanje odgovoren. Zagovarja se, da je bil ljubosumen na svojega brata, ki je baje tudi zapeljal neko deklico, za katero se je Manase zanimal. Za proces vlada v Berlinu veliko zanimanje.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 26. junija. Janez in Pavel. — Jutri: Ladislav.

Udeležencem orlovskega izleta v Prago

Izletnike v Prago opozarjamo na to, da naj vsak prinese s seboj jedilno orodje (žlico, žlico, nož in eno krpo). Skodelice s krožnikom dobi vsak udeleženec na posodo proti kavciji. Priljage ne jemljite mnogo s seboj, najbolje v nahrbtniku. Dobro služijo nekaj perila, lahke copate, blaznica (30 krat 40 cm), ena rjuha, lahka odeja, krtča in milo.

Obleka naj bo lahka, čevlji komodni (nekovani), ne novi. Potuje se v civilni obleki, krog lepo zložen. Kdor ima krog, naj ga vzame s seboj.

Hrano vzemite za prvi dan s seboj. Enako tudi hladilno piščo, ki ne žej.

Vsak priglaselec prejme te dni po pošti izkaznico. S to izkaznico je vezana vozna olajšava. Vsakdo kupi na osnovi te legitimacije na oždnosti postaji vožno karto po četrtinski vozni ceni do št. lja državna meja. Pri povratku izda postaja Jesenice od državne meje odnosno Maribor glavni kolodvor od št. lja državna meja na osnovi iste legitimacije in potrdila o udeležbi na izletu karte po četrtinski vozni ceni do katekole postaje v naši državi.

Znak in knjižice dobite pred odhodom vlaka na postaji. Kdor se loči od vlaka in potuje sam, naj si preskrbi potni list in avstrijski vizum.

Gg. duhovnike opozarjamo na to, da si preskrbijo celebret. Pripravljalni odbor

Mladci odpotujejo v Prago dne 27. junija 1929 z brzovlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 12.05 in dosepe v Maribor ob 15 popoldne. — Pripravljalni odbor.

K požaru v Zg. Besnici

Kranj, 25. junija.

Požar, o katerem je poročal »Slovenec« že v včerajšnji številki, so zanetili otroci. Dva otroka, od katerih je eden star komaj 4 leta, drugi pa še ni niti dopolnil 4 let, sta doma iztaknila vžgalice in odšla na skedenj Janeza Knifca, kjer sta se igrala. Okoli 11 popoldne se je že dvignil iznad skednja mogočen plamen, otroka sta namreč po neprevidnosti zažgala tam nahajajočo se slamo. Celo poslopje je bilo v par trenutkih sama goreča masa. Požar se je z veliko naglico razširil tudi na sosednja poslopja, k čemur je mnogo pomagal močan veter in ker so bila poslopja lesena ter večinoma krita s slamo. Posestniku Janezu Knificu, ki sedaj služi kadrski rok pri vojaki in čegar posestvo obdeluje in upravlja njegov stric in varuh Jože Knific, gostilničar v Zg. Besnici, je požar popolnoma uničil hišo, pod, kaščo in kozolec. Druga žrtev požarne katastrofe je bil prej imenovani Jože Knific, ki se je v času požara nahajal v Kranju na semnju. Pogorel mu je hlev, iz katerega so rešili 7 glav goveje živine. Nadalje je tudi posestniku Janezu Kozjeku pogorela hiša, pod in hlev. Iz ognjenega objekta so mogli rešiti le nekaj obleke in živino. Požar ni prizanesel tudi Janezu Paplarju, županu v Besnici. Pogorel mu je pod, kjer je imel shranjene sani in sode. Žrtev požara je po naključju postal tudi cerkovnik od Sv. Mohorja. Pri Janezu Paplarju je imel namreč shranjenih 70 vreč oglja, katero je bilo tudi popolnoma uničeno. Požar sam je trajal dobri dve uri, nevarnost pa ni bila odstranjena še niti do večera,

Paul Keller — J. Pucelj:

Lesnika

Deklica je glasno zajokala in vprašala: »Ali misliš — ali misliš mojega očeta?«

»Ne, svojega!« je bruhnil Stefan hrpavo. »In tvojega zraven!«

»Da, da, grozna jablana,« je vzdihovala deklica. Tedaj je bil tudi Stefan že s celim obratom na tujem gruntu in tleh, je sedel poleg Uršule in rekel:

»To je naravnost noro! Za ponoreti. Cim bom jaz kdaj gospodar, izrujem to divje drevo! To se pravi, samo svojo polovico izrujem, to pa do dna. Danes pa bom sedel tu in bom tu ob sedel, pa če me tvoj oče toži pri vseh sodnijah.«

Sedela sta dober čas skupaj. Predno sta se ločila, je odlomila Uršula vejico s tremi cvetovi od svoje polovice drevesa in jo je vtaknila dedku v gumbnico; na kar je Stefan odlomil celo zastavno vejo od svoje polovice in jo dal deklici v roke. Tako sta šla oba drevesna zločinci domov, da da se ne bi še pogosto ozrla drug po drugem.

»Mladé,« je doma planil kvišku stari Peregrin, »od kje imaš tri cvetove? Menda jih pač nimam od divje jablane? Potem bi bile v jeseni tri lesnike manj, in naj bi te na mestu —«

»Cvetovi so z Anzelmove polovice,« je odgovoril Stefan smehljaje.

»Z Anzelmove polovice — aah! Mladé, to je prav!«

»Deklič, kaj ti v um ne pade? Vejo, celo vejo? Pa menda ja ni od divje jablane?« tako je ob istem času vprašal Anzelmu svoje dekle.

»O, da,« je rekla deklica, »ampak od one strani.«

Tak deklič! Nak, tak deklič! Ta je škodila sovražniku pošteno, ušivcu ničvrednemu.

ko se je okoli 8 pri eni gorečih hiš zopet dvignil precej močan plamen, katerega so pa kmalu udušili. Na kraj požara je prva dospela domača požarna bramba, kateri se je malo časa nato pridružila še kranjska z motorno brizgalno. K reševanju sta prišli še požarni brambi iz Stražišča pri Kranju in iz Nakla.

Ta strahovita katastrofa je po okolici zbudila mnogo sočutja s težko prizadetimi družinami. Škoda pogorelih objektov je ogromna in je nizka zavarovalnina ne bo mogla mnogo zmanjšati.

Družabna vožnja »Slovenca« v Zagreb

Na Vidov dan, 28. t. m., priredi »Slovenec« družabno vožnjo z avtobusom v Zagreb k reprezentančni tekmi Jugoslavija : Češka. Odhod iz Ljubljane ob 1 popoldne, povratek okrog 11 ponoči. Vožnja tja in nazaj bo stala okrog 100 Din. Če se bo prijavilo nad 20 udeležencev, se bo znižala na približno 70 Din. Prijave sprejema uprava »Slovenca« do srede ob 6 zvečer. Pri prijavi je treba plačati za vožnjo 100 Din. Če bo vožnja stala manj, dobi vsak priglaselec pred odhodom razliko povrnjeno.

89.000 dolarjev sta hotela prigljudati

Ljubljana, 25. junija.

Dolarji so lep denar, solidna ameriška valuta in zanje si more človek marsikaj privoščiti, kdo si jih torej ne bi zaželel?

Tam okrog Kranja sta živela dva dolarjev željna človeka. Sanjarila sta o bajnih razkošjih, ki jih morejo človeku pričarati dolarji, nista pa vedela, kako bi prišla do dolarjev. Da, banke v Ljubljani imajo dolarje, to sta vedela, sama pa nista imela niti strehe in sta se morala na daleč izogniti vsakemu orožniku, da ju ne bi prijel radi potepušva ali tatvin, ki sta jih imela na vesti.

Ta dva človeka, 50 letna Leopoldina Eržen, stara tatica in postopačka, doma iz Senčurja in 28 letni Peter Repert iz Srednje vasi pri Kranju, sta se pa končno le odločila, da prideta enkrat do dolarjev. Leopoldina si je znala na dokaj pre-

brisan način preskrbeti troje nepopisanih pol uradnega papirja, opremljenega s štampiljkami okrajnega sodišča v Kranju. Leopoldina se je nato usedla k mizi in z odločnimi potezami napisala na papir v »uradnem« slogu tole:

»V roke gos. Leopoldini Eržen.

Radi paragrafa 79 nista mogla pravčasno v Ljubljano se stem potom obveščata, da se emate zglasti v Jadranski Podunavski banki v torek to je 21/6 29 radi vaše dedščine po umerlem Antonu Kosmaču vašem zaročencu v Amerikanski valuti 59.000 Dolarjev in drugih premičinskih vrednosti. Sto listino se imate z go. Marijo Čarman zglasti v torek v banki.

Okrajno sodišče v Kranju.

Na drugi papir je napisala podjetna Leopoldina enako potrdilo za neko Marijo Čarman, ki ima dobiti v isti banki 30.000 dolarjev, na tretje pa uradno potrdilo, da denar dvigneta obe lahko tudi meseca junija, ker se obe radi \$ 79 nista mogli zglasti radi dolarjev meseca februarja.

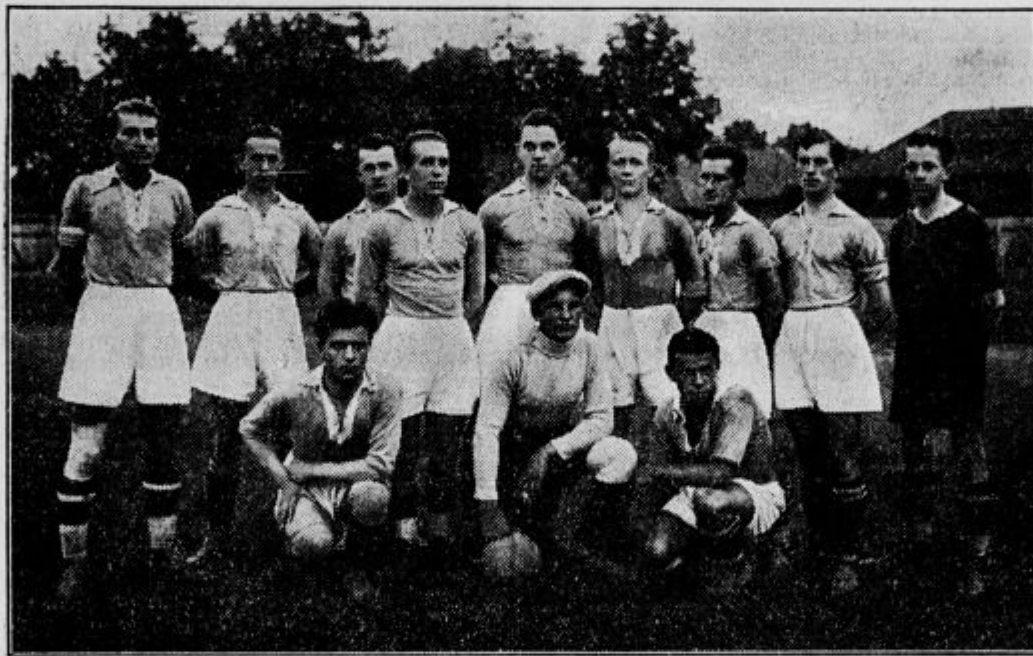
Vse tri listine je Leopoldina spravila v koverto okrajnega sodišča v Kranju, lepo opremljeno z uradno štampiljko. Nato je Leopoldina pregovorila svojega fanta Petra Reperta, naj gre v Ljubljano in dvigne dolarje. Te dolarje da ji je zapustil Kosmač, njen bivši zaročenec, s katerim je imela nezakonskega otroka. Repert se je malo obotavljal in še povprašal: »Beži no, baba, kdo bo toliko neumen, da ti bo zapustil toliko dolarjev?« Nazadnje se je pa še sam vdal sladki iluziji o dolarjih in graditvi, ki si ga bosta z Erzenovo kupila za tako velik denar.

Oba sta odšla v ponedeljek popoldne v Ljubljano. Leopoldina je dejala Repertu, da ga bo počakala na kolodvoru, sam pa naj gre v banko, kjer bo brez ovir dobil denar izplačan. Repert je prišel v Jadransko Podunavsko banko in predložil »listine« ter skromno želel, naj bi mu takoj na roko izplačali 89.000 dolarjev in 15.000 kron, toliko, na kolikor se listine glase. Uradnik se je hudomušno nasmešnil okorni pisavi na listinah in pripomnil: »Oh, oprostite gospod! Toliko gotovine pa zaenkrat nimamo v blagajni, stopite z menoj do naše podružnice denar dobimo v teku ene ure.«

Za dolarje navdušeni Repert ni opazil uradnikovega hudomušnega smehljaja in njegove ironije ter je sledil uradniku na cesto. Tam pa je opazil uradnikov migljaj stražnika, ki je Reperta prijel in odvedel na policijo.

Repert je ponižno povedal, da mu je dala »listine« Erzenova, če z listinami ni vse v redu, naj kar njo primejo.

K 10letnici Ž. S. K. Hermesa

Sedanje prvo moštvo Hermesa.

Če torej vi mislite, vi po pravici tako cenjeni bravci, da sta se Stefan in Uršula zaljubila drug v drugega, tak vam ne morem ugovarjati, da je vaša bistroumnost pravo uganila. Da, ljubila sta se z vso prisrčnostjo, z vsem božestnim, gorečim hrepenenjem svoje mladosti. In nista se smela shajati, to bi bilo povzročilo družinsko katastrofo. Hudo bi bilo z obema, da ni bilo divje jablane.

»Ali ne sedi tam gori Anzelmove deklina?« je vprašal nekega dne Stefan, ko je s svojim očetom oral na polju, je položil roko nad oči in gledal na hrib. »Res, predzna stvar se je priložno razkošatila pri naši jablani in najbrž je svojo malico. To ji je njen oče zaukazal. To je nesramnost! Izzivati nas hoče!«

Njegov oče je škrtal od srda.

»Škoči gori, mladé, vsedi se na našo stran, tega mi ne trpimo, oni nas hočejo res izzivati!«

Stefan je kot priden sin ubogal očetovo povelje in je bil v par orjaških skokih, ki se jim je poznala hvale vredna vnema, zgoraj na griču. Zadovoljno se je mugal stari Peregrin, ko je videl zdaj svojega sina, da tudi sedi ob drevesu, in je sam opravljal delo, ker Stefan polni dve uri ni prišel doli. Mladé je v resnici zelo dolgo ostal. Ampak on je moral vzdržati, dokler je vzdržala deklina. Anzelmu, ušivcu, je hotel Peregrin dokazati: »če sedi tvoj deklič zgoraj, pa sedi mladič tudi zgoraj!« Tukaj se bo pač spet enkrat izkazalo, kdo je bolj zvit.

Prav podobno je mislil Anzelmu, in ker je bilo skoraj vsak dan kako »izzivanje«, ko se je prej deklič ali prej mladič prav razšopirjeno in togotno razkošatilo ob jablani, je moral vedno drugi del iti za revanso na komando gori na grivino, in odposlanca sovražnih družin sta bila prav zadovoljna s svojo nalogo.

Pa kaj končno koristi zaljubljenim ljudem, če morejo dan na dan samo s hrptom proti hrbtu sedeti, pri čemur je treba vzeti v račun še deblo lesnike 55 centimetrov debelo, in če mora vedno gledati eden na jug, in drugi na sever?!

V tem je bila ravno nesreča, da je jablana stala na griču, in so ležala polja Anzelmove južno, in Peregrinova severno, odkjer si mogel vse opazovati.

Nekoč se je zgodilo, da je Stefan naredil polobrat z glavo in Uršika tudi, in da se to pot nista zadela konca nosov, ampak ustnice. To se je zgodilo bliskovito naglo, pa ker se je to pogosto ponavljalo, so ti polobratu spodaj na njihvali bodli v oči, in oba zaljubljenca sta bila postavljena na odgovor.

»Preganjava se,« je rekel Stefan hud, »jaz pravim, deklina naj gre, jaz nimam časa tako dolgo sedeti tu zgoraj. Le pojdi, pravi ona, le pojdi, jaz imam časa dovolj sedeti pri naši jablani!«

»Kaj pri njihovi jablani!« je zavpil Peregrin divji, »si ji menda vendar povedal, kaj misliš?«

»Če sem ji povedal,« se je odrezal Stefan, »naravnost v obraz ji vselej zakričim.«

»Tako je prav! To si dobro naredil, Stefan,« je rekel Peregrin zadovoljen. »Naredi drugo pot spet tako!«

Ne mnogo drugače je izpal pogovor Anzelma s svojo hčerjo Uršulo, in če sta oba stara v potu svojega obraza opravljala svoje delo na polju in videla, da tam zgoraj pod jablano zopet kdaj noče biti konca vrtenja glav, sta mislila oba zadovoljno: »Na, ta dva se pa danes spet preganjata kot nora.«

So časi, ko je celo za zaljubljene ljudi nerazveseljivo sedeti pod jablano. To je, če divja močan vihar, ali če so tla pod jablano na pol-

Detektivi so res odhiteli na kolodvor, preiskali ves gorenski vlak, toda Erzenove ni bilo nikjer. Popoldne se je odpeljal v Kranj sam gosp. Zajdela, da bi preiskal vso zadevo, ki je končno tudi že pojasnjena. Leopoldina, ki je menda takoj zavohala nevarnost, se sedaj skriva kdo ve kje, pa jo bodo že prišli, saj gre za poizkušeno goljufijo 89.000 dolarjev. Kaj mislite, da so to mačje solze?

Reperta so vtaknili v zapore deželnega sodišča.

Tako je šel zlati sen Erzenove in Reperta o dolarjih, graditvi in milijonskem bogastvu (v naši valuti seveda) obema po vodi.

Postopek pri odpisu davka ob elementarni škodi

Letošnje poletje pogosto nastopajo neurja s točo. Ljudje so zbežani in pri prijavi škode često nepravilno postopajo. Zato opozarjamo na nove predpise o odpisu davka ob elementarni škodi, ki so objavljeni v Uradnem listu z dne 18. decembra 1928 in sicer v »Uredbi o odpisu davka ob elementarni škodi«.

Najvažnejša določila te uredbe so sledeča:

Osnovni davek poškodovane parcele se sme deloma odpisati, če je letina poškodovana več nego četrtino. Škodo je treba prijaviti s točno označitvijo poškodovane parcele in navesti občino, vaš in kraj, kjer leže poškodovane parcele najdalje v osmih dneh po nastali škodi. Prijave je nasloviti na pristojno katastrsko upravo (sedež geometra), brez takse. Če vložil občina prijavo, je treba navesti, kateri in koliki deli okolice je poškodovan. V vsakem oziru mora navesti vložitelj prijave čas in vrsto elementarne ne-zgode ter prijavo podpisati.

Katastrska uprava odredi ocenitev škode na licu mesta. Škodo ugotovi komisija, ki jo sestavljajo: delegiran uradnik katastrske uprave kot predsednik in dva strokovna člana občine, ki ju določi vsako leto občinska uprava. Prisostvuje župan, lahko prisostvuje tudi oškodovanec. Če se ugotovi, da se je vložila prijava škode neupravičeno, mora plačati dotični vložitelj stroške delegiranega uradnika. Če se elementarna škoda dogodi neposredno pred žetvijo ali med žetvijo, naj občina sama vpriči dveh odbornikov ugotovi z zapisnikom začasno na licu mesta velikost škode, prizadete vsaki parceli. Ta zapisnik predloži občina katastrski upravi.

To je kratek izvleček iz Uredbe za splošno informacijo. V slučaju nezgode naj si vsak, ki je prizadet, spredaj omenjeno uredbo v Uradnem listu z dne 18. dec. 1928 natančno prečita in se točno po njej ravna.

V nedeljo popoldne pri Savi

Visoka kopalna sezona. — Bojeviti »Pazi« in smola četveronožca »Fido-ta«. — Skavtsko taborišče.

Tomačevo, o Kresu 1929.

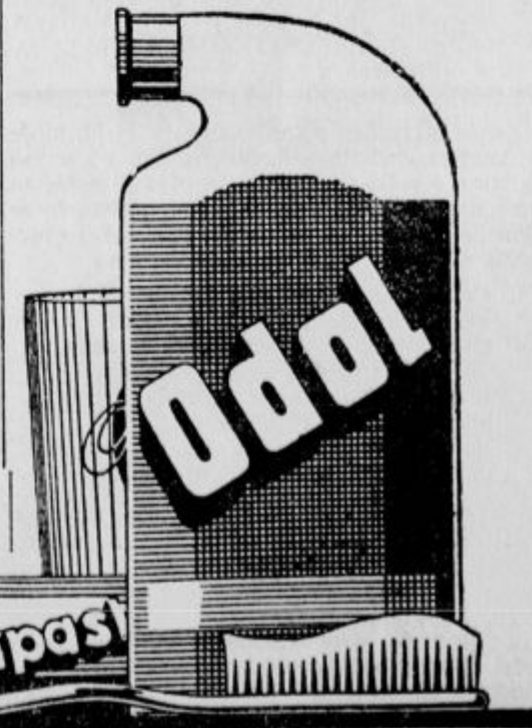
Ječmenova letina se bliža koncu, kopalna sezona prehaja v svoje visoko stanje. Ljubljansko okoličje poplavlja ob nedeljah popoldne pisane množice meščanov, ki hite v božjo naravo, da si prezračijo zaprašena pljuča in okopljejo oznojena telesa v zelenih valovih Save, ki je v teh dneh gostoljubna, vabljava, včasih tudi potuhnjeno nevarna. Pogled po desnem bregu reke od Tomačevega tja gori proti Ježici ti nudi pestro sliko vriskajočega življenja, v katero se smeje vroče junijsko solnce in mu pojo igrajoči savski valovi. Otroci solnca pa se radujejo in pozabljajo vsaj za nekoliko ur moreče skrbi delavnika in borbe za vsakdanji kruh. Visoka kopalna sezona je tu in še nekaj: tudi »številka« je že precej visoka. Pomislil sem na to, ko sem v nedeljo popoldne opazil pri Savi par skupin kopalcev, ki so bili prišli že dopoldne in potem obedovali kar tam v grmovju — salato. Visoka sezona je tudi sezona — salate.

Med nedeljskimi kopalci sta bila tudi »Pazi« iz rodu volčjakov in »Fido«, ki je zastopal pritlikavo pasje plemo nepomembnega imena. Ampak »Fido« je imel to pot svoj črni dan. Ločil se je bil od svojih varuhov, ki so udobno počivali nekje v senci in si s pivom gajili žejo. »Fido« ne mara za pivo, ker je, čast njegovemu plemenu, od rojstva abstinent. Zato »Fido« ne nosi velikega trebuha, je zdrav na obistih in jetrih in ima sploh jako ravno linijo.

drugi meter od deža razmehčana. Tedaj človeka kljub vsej notranji žrjavi lahko začne mraziti. Tako so se skrčili »izzivanja« od dne do dne, in zaljubljenca sta se le še redkokdaj sešla.

Nekega dne pa sta prišla tako Stefan kakor Uršula v veliki razburjenosti od jablane nazaj in sta poročala, da sta našla nekaj skrajno čudnega. Dva lista papirja sta bila pripeta na drevo, na vsaki strani eden, vsaki z zarjavelo šivanko, ki je gotovo od kake mrtvaške srajce, in tukaj je list.

Bil je majhen kos papirja, na polovico rdeče, na drugo polovico črno obrobljen, in na njem

Sveta življenje in vrvenje

Prihodnja vojna

Predsednik Labor Bureau-ja v New Yorku, Stuart Chase, je objavil v newyorškem časopisu »The New Republic« z dne 8. maja zanimiv članek o bodoči vojni. Pri tem se poslužuje uspehov pri velikih lanskim vojaških manevrih na Angleškem. Piše:

Dne 13. avgusta 1928 je začela »Severna vesela« napad na London. 75 letal, katerih vsako je nosilo 500 funtov »bombe«, se je od severovzhoda spustilo nad mesto. Nasproti jim je priletelo enako število obrambnih letal, znatno število baterij, zgrajenih nalašč v obrambo proti sovražnim letalom, je začelo delovati, pridružil se je obsežen balonski obrambni sistem in sploh so stopila v akcijo vsa znana obrambna sredstva proti zračnemu na-

Španski letalec major Franco, ki je odletel te dni z letalom »Numantia« proti Ameriki, a je po najnovejših vestih ponesrečil. 120 km od Azorov je neki parnik opazil na širokom morju razbito letalo. Španske vojne ladje iščejo letalca. Major Franco je pred tremi leti kot prvi poletel iz Španije v Argentino.

padu. Toda 30 minut potem, ko so sovražna letala preletela obalno črto, so se izmuznila obrambnim letalom in osredotočila svoj napad na London. Čim je sovražno zračno brodogeje zmetalo svoje bombe na prej določene cilje, se je umaknilo proti severu, ne da bi bilo utrpelo najmanjšo izgubo.

Sovražnik je bombardiral vse prej določene cilje. 50.000 funtov teoretičnih eksplozijskih snovi je zadelo iz višine 5000 metrov s točnostjo topovskega ognja svoj cilj. Če bi bilo teh 22 ton bomb napolnjenih s strupenim plinom (diphenyl-chlorarsen), bi bilo umrlo polovico londonskega prebivalstva.

Cela ta drama je bila vsekakor samo navedba; toda izvedli so jo z največjo skrbnostjo in uspeh so ugotovili trezni vojaški izvedenci. Vsi znani obrambni načini so bili nasproti 75 letalskim voditeljem brez moči. Niti enega napadalnega letala niso zbili na tla. Predstavljaljmo si, kaj vse bi šele moglo doprinesti 500 letal — to je zračno brodogeje, ki ga more danes vsaka večja država z lahkoto mobilizirati. Francija je n. pr. sedaj v položaju, da s kratkim poveljem po brezžičnem brzojavu spravi v akcijo 4000 letal.

Najmanj dve vrsti strupenih plinov sta, proti katerim ne daje varstva nobena maska. Vsi veliki narodi imajo v kakodil-izozyanidu tako uničujoč plin, da so častniki izjavili nasproti časnika, da bi segli po njem kot bojnem sredstvu le z največjim premagovanjem. Vladni nakupovalci morejo izbrati tudi bombe z bacili kuge ali anthraxa za uničenje konj in goved. V tem so iznašli »radiumatomite«, razstrelivna snov, ki je učinkovitejša nego trinitrotoluol; nove zlitine pa omogočajo zgradbo letal s 400 konjskimi silami, ki so tako lahka, da jih more nesti en sam človek.

Denimo, da je izšla vojna napoved. V Bremen ali Calaisu zavzame tisoč mož svoje voditeljske sedeže na letalih. Znak za start, eno do dveurni polet, nekoliko izogibanja, ko se dvigne obrambno zračno brodogeje, metanje bomb, umik; ena ali dve nesreči, ko si radiumatomit zamaž prizadeva, da bi izpolnil prostor 150 km v kvadratu in 6 in pol km globoko; zamolklo treskanje si sledi po redu, kakor padajo bombe po prej določenem načrtu. In tako je civilizacije, ki jo je ustanovil Viljem Osvajalec in ki je svetu dala Bacona, Newtona in Watta, v približno pol ure konec. Čim je to izvršeno, izginejo London, Liverpool, Manchester, Bristol po vrsti z oblička zemlje. Nobena podgana in niti ne mravlja ne more živeti dalje; po zaslugi diphenyl-chlorarsena je ugasnilo vsako življenje.

Letalo je dejansko vrglo vsa druga bojna sredstva — bojne ladje, trdnjave, tanke — med staro železo. Edina stvar, kateri ne more do živga, je podmorski čoln, ki se nahaja 30 m pod vodno površino. Toda dober podmorski čoln stane približno 5 milijonov dolarjev in potrebuje posadko 30 mož; njegova brzina pod vodo znaša največ dobrih 30 km na uro in zaveda zelo nezanesljivo. Dobro letalo pa stane približno 5000 dolarjev, posadka sestoji iz enega samega letalca, brzina znaša 300 km na uro in bombe zadevajo z veliko natančnostjo.

Z eno besedo — komaj se še izplača obravnavati kako drugo bojno orodje nego letalo. Bolj je ubijajoče nego katerokoli drugo orožje in pri tem — ceno. Zgraditi se da v nekaj dneh. Edino sredstvo, da bi se sovražnim letalom preprečila pot do velenosti, bi bilo fantastično število obrambnih topov proti letalom. Toda v slučaju napada bi to bila nevarnost za lastno prebivalstvo, ki bi brez jeklenih dežnikov ne moglo na prosto.

Vojaški strateg pa ima drug odgovor na vprašanje zračnega napada. Najboljše obrambno sredstvo je napad. In če odleti n. pr. tisoč letal iz Hamburga proti angleškim mestom, odleti 1500 letal iz Londona proti nemškim mestom. Njihova pota bi se utegnile križati, toda ker se vsaki skupini mudi, bo le malo nezgod in konec dveh civilizacij namesto ene ne bo dolgo čakal.

Vsaj eno dobro je mogoče reči o prihodnji vojni: trajala ne bo dolgo. Vsa stvar bo v dveh urah končana.

Dunajčani bi linčali

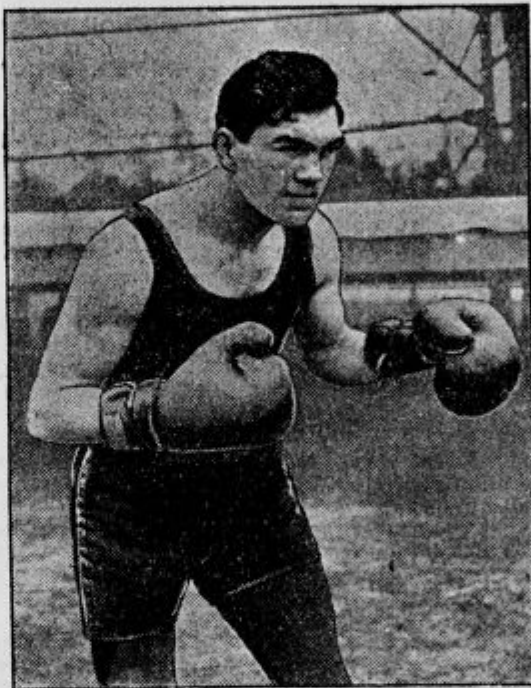
Minole dni sta stala pred avstrijskimi sodniki dva zločinca, katerih kazni se občinstvu ni zdela dovolj ostra in so bili pripravljeni, da jih linčajo. Zločina obeh sta namreč kazala naravnost sadiščno krutost. Prva obtoženka Jožefina Luner, žena dunajskega tovarnarja Lunerja, je prišla na zatožno klop, ker je s svojo služkinjo, duševno ne popolnoma razvitim dekletom, neverjetno kruto ravnala. Pretepala jo je, jo zapirala v podstrešje, jo na razne načine strahovala in izsiljevala od nje pismena priznanja, da je ukradla večje vsote denarja itd. Lunerjeva je bila obsojena na šest mesecev ječe. Občinstvo jo je po obsodbi sprejelo s fej-klici in kričalo, da je premilo obsojena. Policija jo je morala varovati pred razsrjeno množico. — Drugi slučaj se je vršil pred porotniki v Kremsu pri Dunaju. Kmet Zwettler je bil obtožen, da je svojo ženo iz neupravičene ljubosumnosti vpričo svojega šestletnega sinčka sedem ur pretepal z jermenom, dokler ni bila mrtva. Obsojen je bil na 15 let težke ječe. Občinstvo je med razpravo večkrat dalo duška svojemu ogorčenju in grozilo, da Zwettlerja napade.

Kako si monakovski malomeščan predstavlja napovedani sprejem egiptovskega kralja Fuada.

Papež in brezverec

Nekega dne je papež v spremstvu svojih kardinalov stopil na prostrano vatikansko dvorišče, da se pokaže vernikom in jih blagoslovi. Ko mu je splaval pogled preko množice, je opazil med klečečimi mladega moža, ki je edini stal in se zaničljivo smehljal. Namesto, da bi šel med špalirjem, je papež nenadoma krenil sredi množico in kardinali z baldahinom so mu vsi presenečeni sledili. Nihče ni vedel, kaj naj to pomeni, dokler niso opazili onega mladega moža. Le-ta je videl, da gre baldahin naravnost proti njemu; razumel je in zardel do las. Vendar je očividno zbral vso svojo voljo in ni izpremenil svojega zadržanja. Tedaj je prišel papež do njega in moža sta si pogledala globoko v oči. Mladi človek je ostal še vedno trdovraten. Potem je papež dvignil roko in ga blagoslovil, rekoč: »Blagoslov starega moža ti ne bo škodil.« Vse oči so zrle v mladeniča, ki so ga mile besede sv. očeta slednjič spravile na kolena.

Schmeling trenira za svetovno mojstrstvo. V New Yorku se bosta borila za svetovno mojstrstvo Schmeling in Paulino. Izid te tekme pričakujejo posebno Nemci z največjo napetostjo.

Kadar diplomat resnico pove

Ko se je novoimenovani ameriški poslanik na angleškem dvoru, general Dawes, poslavljaj od Bele hiše v Washingtonu, so ga obdali časnikarji in mu stavili vse navzkriž velepolitična vprašanja: »Reparacije? Razorožitev?« Dawes v vseh teh stvareh ni vedel več kakor navorojeno dete: »Ne vem nič. O tem mi ni znana niti mrvica.« Slednjič je ušlo enemu izmed reporterjev: »General, ali vzamete s seboj zalogo svilenih hlač dokolenk?« (Take hlače so namreč na angleškem dvoru še vedno predpisane.) Dawes pomisli sekundo, potem pa vzame iz ust svojo pipo in zagrmí: »Ali hočete slišati diplomatičen odgovor ali pa resnico?« — »Resnico!« so v zboru kliknili časnikarji. »Vedite tedaj,« je gromko dejal Dawes, »da vas to nič ne briga in — vrag vas nesi!« Nato je vtaknil pipo zopet med zobe in se režal preko celega obraza. Časnikarji so bili očarani in navdušeni in naslednji dan so bili vsi listi polni slave, kako sijajno se je Dawes odrezal časnikarjem.

Invalidova usoda

Bivši cirkuški rokoborec Willibald Heger je bil v svetovni vojni težko ranjen na glavi. Zdrobljeno črepinjo so mu nadomestili s srebrno ploščo. Za svoj prejšnji poklic ni bil več sposoben, pač pa se je preživljal na ta način, da je nastopal v berlinskih predmestjih in oponašal svetlo rokoborsko umetnost. Pred poldrugim letom je pa Heger oslepil — srebrna plošča se je bila usedla in pritisnila vidni živec. Heger se je nekaj časa zdravil v Berlinu, letos spomladi pa se je peš odpravil na Dunaj, da bi ga na Eiselsbergovi kliniki operirali. Za pot je rabil 55 dni, ki so bili za slepca dvakrat naporni. Toda na Dunaju so mu zdravniki povedali, da je zanj vsaka pomoč izključena, ker je vidni živec pod pritiskom srebrne plošče že odmrli. Skrajno potrpet se je Heger vrnil v Berlin.

Miss Universum - zvezda v Hollywoodu

Kakor so napovedovali, se je zgodilo: Svetovna kraljica lepotic, Lizika Goldarbeiter, je sklenila s hollywoodskimi filmskimi družbami Metro-Goldwyn-Mayer zelo ugodno pogodbo ter bo v kratkem nastopila z John Gilbertom v glavni vlogi govorečega filma »Olympia«. Liziki je poleg lepote njena dobra izobrazba — govori gladko angleščino — zelo prav prišla.

Diamant „Južni križ“

V strugi reke Abacte v Južni Ameriki so bili našli ogromen diamant rožnate barve, ki je največji na svetu. Sedaj poročajo iz Rio de Janeiro, da je diamant obrušen ter vreden 100.000 funtov šterlingov ali okroglo 28 milijonov dinarjev. Diamant je kupila mestna občina in predsednik republike ga je slovesno krstil na ime »Južni križ«.

Tudi tobakarji hočejo imeti svoj rekord

V Berlinu imajo 138 tobakarskih klubov, ki štejejo skupaj 4500 članov. Klubi se imenujejo »Kuba«, »Temni oblak«, »Tobakarski bratje« itd. Klubi imajo vsak prvi ponedeljek v mesecu skupno zborovanje, pri katerem kade iz pip in nosijo na glavi rdeče fese. Drugače se zbirajo iz družabnosti in sme vsak kaditi, kar hoče. Razen tega izplačujejo klubi svojim članom prispevke za pogreb. To izpraznjuje klubske blagajne in da bi jih zopet napolnili, so priredili včeraj v Lunaparku tobakarsko tekmo: kdor najdlje kadi cigaro, dobi nagrado 1000 cigar...

Zemlja požrla goro

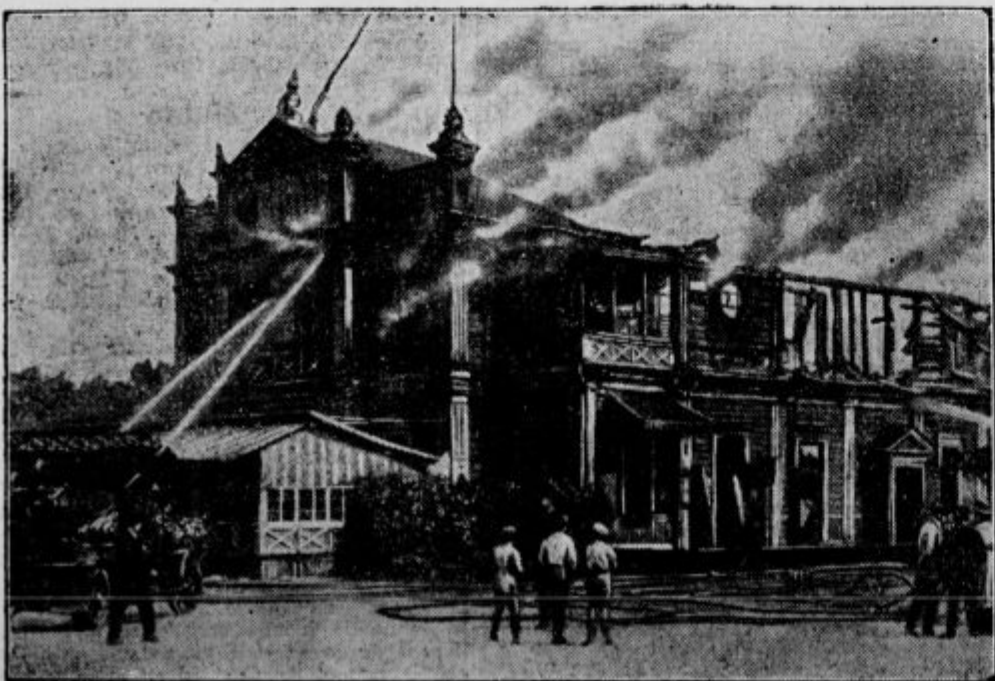
Na zapadni obali Nove Zelandije je bilo minolo soboto v teku 8 ur 21 močnih potresnih sunkov. Mesta Westport, Takuka in Wellington so zelo poškodovana, a mesto Murchison je popolnoma porušeno. 1300 m visoka gora Stevens, ki je bila od mesta Takuka oddaljena 30 km, je izginila s površja zemlje.

Mussolini proti samcem

Mussolini je napisal za list »Evening Standard« članek, v katerem se zavzema za družino. Pravi, da je glavna naloga žene družina; a če danes mnogo žena zamaž hrepeni po lastni družini, so krivi moški, ki se izogibajo odgovornosti za družino in so torej pravi dezertjerji. Italija ravna z njim kot s takimi in jih je občutno obdavčila.

92 letna Ana Pistov ali »baba Anujka« iz Vladimirova, ki stoji te dni pred okroglim sodiščem v Pančevu, obtožena, da je dajala ženskam »ljubezensko pijačo«, po kateri naj bi se moški vneli v ljubezni, dejansko so pa odšli na oni svet. Obtožnica ji očita 10 zastrupljenj.

Največje gledališče v Stockholmu, ki ga je 21. t. m. uničil požar. Gledališče je bilo zgrajeno iz lesa.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

F. ČUDEN

Prešernova ulica 1
LJUBLJANA.

Poročni prstani.

Službe isčejo

Pridno dekle

ki se je že učila kuhanja, išče službe pri dobri krščanski družini. Dela vse. Nastopi takoj 1. julija. Ponudbe na upravo Slov. pod »Pridna 6912«.

Službo cerkvenika

ali kjerkoli pri poštenih ljudeh iščem. — Naslov v upravi »Slov.« št. 6921.

Boljša gospodinja

perfektna v vseh gospodinskih poslih, vajena voditi tudi večje gospodinjstvo, želi mesta k boljšemu gospodu. Gre tudi izven mesta. Cenj. ponudbe na upravo Slovenca pod »Perfektna gospodinja«.

Snažilec jedil. pribora

z lepimi spričevali, išče službe. — Naslov: Anton Zavrl, posredoval. službe Novotny, Dunajska cesta.

Službodobe

Zobotehnika

dobro izvežbanega, sprejem. Nastop začetkom julija. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestene«.

Mizarska pomočnika

dobra, se sprejmeta takoj. Zavodnik Franc, št. Vid nad Ljubljano.

Trgovska učenka

z dežele, ako mogoče z 2 razr. meščan. šole, se išče. Trgovina Dravljje 81.

Gateriste

in cirkulariste z večletno prakso v žaganju hrastovega lesa oz. frizov, več prvostv. sprejem. takoj za trajno službo. Samo res prvostv. samostojne moči naj se javijo na pošt. predal št. 151, Ljubljana.

Čevljar. pomočnik

in vajenec se sprejmeta. Polič Konrad, Sv. Jurij v Slov. goricah.

Prodamo

Puhasto perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemiška čistilna pranja, Zagreb, lica 82.

Ia bukova drva

ca. 50 vagonov, suhe, gladke cepanice prodam na mestu. Cena ugodna, takojšnje plačilo. Ponudbe pod »Prilika« na Alo-ma Company, Ljubljana, do 30. t. m.

Stabilni stroj

na bencin, znamke »Robota«, 4-5 HP, 300 kg težak, nov, še nerabljen, pripraven za vse, vsled bolezni poceni naprodam. Naslov v upravi pod 6902.

Psa dobermana

prodam. — Naslov pove uprava pod št. 6940.

Prodaj parcelo

v Zalogu, oddaljeno pet minut od kolodvora, lep pa lega. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6923.

Kupimo

Suhe gobe

(jurčke) bele, pravilno sušene, kupuje in plačuje po najvišji dnevni ceni trg. firma: J. Kušljan, Kranj, Slovenija.

Bukovo oglje

suho, vilano, kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišji dnevni ceni trg. firma: J. Kušljan, Kranj, Slov.

Znojenje nog, trdo kožo, ozeblino, svrab in pekoče podplate in kurje oči izleči v 2—3 dneh
FEBRUUM APARAT
patentiran v vseh kulturnih državah.
Cena Din 50 po pošt. povzetju Din 56.
Glavno skladišče za Jugoslavijo:
Stara Salvator apoteka, Osijek 1.
kamor je treba tudi poslati naročila

Izjava

s katero podpisana preklicujeva dne 21. t. m. na stavbi gosp. Sagmeister napram gospej Milki in gosposi Anton Sagmeister v skrajni razburjenosti izražene žaljivke ter se jim zahvaljujeva, da sta odstopila od vseh sodnih korakov. Istotako preklicujem podpisani žaljive izpade proti gosposi Jože Hauptmanu, ki sem ga v skrajni razburjenosti celo dejansko napadel, zakar se javno oproščam ter se mu istotako zahvaljujem, da je odstopil od vseh nadaljnjih sodnih korakov.

Ana in Bruno Balantič.

Kupim

hrastove hlode. — J. Po-gačnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Brzojavne droge

6,50 do 9 m dolge, 12/13 na vrhu debele, kupim. Obvezne ponudbe na: Korošec, Šmartno o. Paki.

Stanovanja

Prazna soba

solnčna, z elektr. razsvetljavo, se takoj odda. — Zelena jama 230.

Večjo prazno sobo

ali dve manjši sobi — iščem za dva do tri mesece z event. souporabo kuhinje in drugih pritliklin. — Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Takoj«.

Posestvo

z zemljiščem in gospodarskim poslojem, na lepem kraju, vse v dobrem stanju in renovirano, radi selitve ugodno prodam. Cena po dogovoru. Alojz Štraus, Trebča vas, p. Žužemberk.

Trgovska hiša

1. nadst., 5 sob, trg. lokal, blizu farne cerkve v lepem kraju, vse v dobrem stanju in renovirano, radi selitve ugodno prodam. Cena po dogovoru. Alojz Štraus, Trebča vas, p. Žužemberk.

Trgovska hiša

na deželi, pred faro cerkvi, z zalogo, se prodaja zaradi starosti. Potreben kapital 50.000 Din. — Poizve se v upravi Slovenca pod št. 6913.

Razno

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. Zorman
Stari trg 32, Ljubljana.

Čajno maslo

vedno sveže, prvostv. kupite zelo ugodno v špeterijski trgovini Julij Zupan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35.

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovinska žita in moka
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta št. 34.

Vse vrste moko

iz najbolj. banaske pšenice dobavlja po najnižjih cenah Fran JUVAN, valični mlin, Sred. Gameljne, p. Sent Vid nad Ljubljano. Zahtevajte cenik. — Solidna postrežba.

Sedaj

najboljša priložnost, da lahko zaslužite mnogo denarja s prodajanjem našega gospodar. predmeta. Vprašati in priložiti 10 Din za vzorec in navodila. — Ro-Va, Maribor, pošt. predal 2.

Ažurira in entla

takoj Matek & Mikeš, Ljubljana - Dalmatinova 13. Vezanje oblek. Predtiskani stenski prti 10 D.

Medenjaki, medeni prepečenec specialitete Vika na drobno na debelo

Josip Vitek

Ljubljana, Sv. Petra c. 13

žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in dr. tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Obrt

Steklarska trgovina v prometnem mestu, se prodaja zaradi družinskih razmer. Naslov v upravi pod št. 6705.

Neprijeten duh ust

je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasne osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnili ostanke jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Ki stane Din. 8.—, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvorilnice Zlatorog. Oddelek Chlorodont, Maribor 8

Mag. št. 21.955-29.

Razglas.

Magistrat glavnega mesta Ljubljane odreja, da ne smejo posegati javnih kopališč osebe, ki so bolne na nalezljivih boleznih, ki imajo kožne izpuščaje ali kožne čire oziroma rane, nadalje osebe, ki nosijo na sebi ali v obleki mrčes.

Mestni magistrat bo na podstavi sanitetnega zakona z dne 30. aprila 1870, drž. zak. št. 68, § 4 a izvrševal po svojih organih strogo nadzorovanje v kopališčih in bo dotične osebe strogo kaznoval v smislu min. naredbe z dne 30. aprila 1857, drž. zak. št. 198.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 14. junija 1929.

ZAHVALA

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti naše nepozabne mame, stare mame in tete, gospe

Antonije Felber

za poklonjeno cvetje, kakor tudi za spremstvo na njeni zadnji poti, se najiskrenee zahvaljujejo

rodbine: Felber, Ogrič, Jakovac in Hortner.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

Tresk! tresk! zopet zagrmí iz nižave. Bilo je torej jasno, da se divjaki niso še dali ustaviti in Jima je kar streslo, če je pomislil, kakšna strašna usoda utegne zadeti oba strelca. Pogleda gor in zagleda ne več ko sto korakov daleč rov, ki zeva kakor temna usta v obližju gore. Streljanje tam spodaj je prenehalo in Jim vidi, da se je Greg ustavil in okrenil.

»Zapodila sta te divje zveri,« pravi Greg razjarjen. »Le poglej jih, Jim! Iztaknili so, kar so iskali.« Jim res toliko pogleda, da vidi, kako se je glavna moč Indijancev umikala z bojišča, kako jih pa vsaj kakih dvanaest leži nepremično na tleh.

Še eno minuto in vsi štirje nosači pridejo do mesta, kjer je cesta tonila v mračnem predoru, ki je vodil v goro. Jim je bil tako zdelan, da mu je kar migljalo pred očmi, vendar pa opazi dva moža bele polti in svetlih las, oblečena v modre tunike (dolge srajce) in obuta v sandale. Boječ sta stopila iz teme in z jako visokim pa vendar nenavadno blagodnečim glasom nekaj pripovedovala. Pa Jim ni imel časa, da bi ju poslušal, kaj imata povedati, ampak hitro odloži svoj tovor.

»Nazaj moramo, Greg, da našim pomagamo.« Toda Greg se je že obrnil in zdirjal po pobočju dol, Jim, Sam in Zambo pa za njim.

»Greg, ki je tekel spredaj, pride do nekega cestnega ovinka malo prej ko drugi in Jim ga vidi, kako obstane in obupno hrope: »Ujeli so ga!« kriči hripavo, »O Jim, Indijanci so ga ujeli!«

64. Dobri strelci.

Jim je samo pogledal, pa je takoj razumel, kaj se je zgodilo. Bakairi so se delali, kakor da se umikajo; obenem pa so odločili dva majhna oddelka svojih mož ter poslali enega na levo, drugega pa na desno. Liki mačke so se splazili med grmovjem in skalovjem, prišli profesorju in Andyju za hrbet ter planili nanju. Profesorja, ki je še vedno stražil ožino, so zgrabili nenadoma, dočim se je Andy baš tedaj, ko so divjaki planili po njem, obrnil ter enega ustrelil, drugega pa pobil s kopitom svoje puške.

Seveda pa je premoč bila le prevelika, zato so ga trije ali štirje moške premagali in podrli na tla kot bi mignil in to s tako silo, da se je onesvestil.

Greg začne teči na vso moč, ostali trije pa za njim. Indijanci so kajpada videli, da prihajajo proti njim; zato sta gruči, ki sta ujeli profesorja in Andyja, svoja jetnika pograbil ter zbežali, da se pridružita glavnemu krdelu tam spodaj. Fantje pa niso smeli streljati, ker so se bali, da ne bi zadevali svojih prijateljev. Glavno krdelo se pa tudi ni umikalo, ampak jeli so polagati puščice na titive in jih prožiti. Dasi je bila razdalja velika, vendar so krilate strelce sika je padale nad glavami fantov na tla.

Zambo skoči naprej in zapre fantom pot.

»Vsi obstati!« na kratko zapove. »Vi ne obstati, vas ubiti!«

Dasi je bilo čisto jasno, da ima prav in da bi izvršili navaden samomor, če bi prodirali dalje, vendar Greg ni hotel obstati. »Če tem zverem očka ne morem izpuliti, hočem pa vsaj iti z njim!« pravi ježno.

Zambo ga pograbi in trdno drži, toda Greg se ga otepa kakor da je pobesnel.

»Stoj, Greg!« mu zakriči Jim. »Če te ubijejo,

potem očetu ne boš mogel pomagati. Moramo vso stvar premisliti!«

Naporno tekanje in zdaj še razburjanje je Grega popolnoma izžrvalo. Zgrudi se torej na tla ter hlata po sapi in ne more niti spregovoriti.

Sam pa je ostal bister. »Jim,« reče hitro, »moramo s ceste vstran ali pa nas bodo s temi vražjimi puščicami postrelili. Ako se skrijemo zadaj za skale, jim bomo lahko posvetili s svojimi pištolami, če se nam približajo.«

»Poskusimo!« odgovori Jim; Gregu pomagajo na noge, pa se umaknejo zadaj za skale. Kakor hitro so to storili, so pa tudi Indijanci nehali streljati.

Sam oprezno poškilil izza neke skale in pravi zaničljivo: »Oho, že vedo, kam pes tace moli. Umikajo se!«

Tako je tudi bilo. Indijanci so se umikali in vlekli svoja jetnika seboj.

Greg pa je kar besnel in tovariše rotil: »Pustite me, naj grem! Moram očku pomagati!«

Ta trenotek pa se naenkrat oglasi tam doli grom silnega streljanja. Sam skoči na neko skalo. »Nekdo na Indijance strelja!« krikné presunljivo in tako razburjen, kakor ga Jim doslej še ni videl.

»Kdo pa?« vpraša Jim.

»Ne morem videti. Gotovo je Upton in njegov tovariš.«

Jim spleza k Samu. Slišati je bilo, kakor da deluje pol tucata pušk. Streljanje pa je bilo izvrstno, kajti skoraj vsaka krogla je zadela in Bakairi so se prekucavali kakor koželji (keglji).

»Bravo!« vika Jim, prav tako navdušen kot Sam. »Le dajte jim! Glej, Sam, sape jim je zmanjkalo. Že bežijo!«

»Očka — ali je očka rešen?« strahoma vpraša sedaj Greg.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, Hči CESARJA MONTEZUMA, 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE, 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Haggard, KLEOPATRA, 28 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Haggard, OTROCI SOLNCA, 24 Din, vez. 32 Din. — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din.